

Dovre Arbeiderparti (Innlevert den 30.05.2023)

Det er de store massene med uorganisert, fri ferdsel blant tilreisende turister som er det store problemet for villreinen i dag. Dette er ofte turister som har liten kunnskap om skånsom ferdsel, hvor de bør gå og hvordan de skal opptre i nærheten av rein. På grunn av allemannsretten er det likevel kun den organiserte, kommersielle ferdselen som reguleres. Den står kun for en liten andel av ferdselen i områdene i dag, og følger i større grad regler for skånsom ferdsel.

Men den organiserte ferdselen bør være en del av løsningen, ikke problemet i vernet av villreinen. Det oppleves som et paradoks at lokale guider og reiselivsaktører får avslag på å gå med guidede grupper, når tilreisende grupper og utenlandske turoperatører går inn i samme områder til samme tid, men uten kunnskapen om hvordan de skal ta hensyn til både dyre- og plantelivet i området. Dette gir også et indirekte konkurransefortrinn for utenlandske turoperatører, som ikke følger de nasjonale reguleringsreglene.

Dovre Arbeiderparti ønsker derfor å teste ut nye løsninger på vern som reduserer de faktiske problemene for villrein. I samarbeid med Statsforvalter, departementet, villreinformasjon og forskningsinstitutt ønsker vi at det gjennomføres et pilotprosjekt som tester ordninger hvor tilreisende turister må gå med en sertifisert guide i utvalgte, sårbare områder på Dovrefjell. Området rundt Stropesjødalen kan for eksempel være relevant for en slik pilot.

I en slik pilot må de lokale innbyggerne opprettholde sine rettigheter slik de er i dag. Dette kan sidestilles med eksempelvis fortrinn på jaktrettigheter for innenbygds. Fjellene og naturen er for mange den viktigste årsaken til at de bor i området. Med så få lokale, som samtidig har stor kunnskap om skånsom ferdsel er de lokale en svært liten del av problemene, og det er fornuftig å opprettholde deres rettigheter.

Formålet er å teste nye vernemåter som ivaretar både hensynet til rein og lokalt næringsliv. Hittil er det gjennomført en rekke vernetiltak, som i praksis ikke har hatt noen betydning på de store ferdselen og dermed heller ingen virkning på villreinen. Et tiltak som regulerer den frie ferdselen i spesielt sårbare områder rettes mot den største utfordringen i dag, og vi unngår flere grp som oppleves som symbolpolitikk.

Dersom piloten lykkes, vil det være positivt på flere måter: Omfanget av ferdselen vil reduseres kraftig, og kan reguleres i langt større grad enn i dag. Samtidig sikrer vi at tilreisende ferdes på en kunnskapsbasert og skånsom måte når de er i fjellet, sammen med sertifiserte guider. I tillegg vil dette gi et viktig verdiskapingsgrunnlag for lokalt næringsliv og et fortrinn for lokalbefolkningen. Det sørger også for en større lokal eierskap og stolthet av villreinen, og ikke at den er et direkte hinder for lokalt næringsliv.

Et slikt tiltak krever at man endrer på allemannsretten i de utsatte områdene. Dette kan oppleves som kontroversielt, men vi mener tiden er moden for slike grep. Slik utviklingen går nå, har vi snart ikke lenger et valg, om vi skal ha en mulighet til å bevare villreinen. Allemannsretten er allerede begrenset i andre områder på Dovrefjell, blant annet Fokstumyra naturreservat.

Vi håper dette tas til følge i arbeidet med tiltaksplanen. Vi er gjerne behjelpelige med utforming av pilotprosjektet, og mer bakgrunnsinformasjon om det er nødvendig.